

СТ А Н О В И Щ Е

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“

от проф. д-р Георги Владимиров Игнатов,
преподавател от катедра „Спортни игри и планински спортове“
към Департамент по спорт на СУ „Св. Климент Охридски“,

ТЕМА: „Оптимизиране на психофизическата подготовка на футболния съдия“

Автор на дисертационния труд: Георги Николов Кабаков – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Теория и методика на физическото възпитание и спорт“ на Педагогически факултет при Пловдивски университет „П. Хилендарски“

Научен ръководител: проф. д.п.н. Веселин Маргаритов

I. Общо представяне на процедурата и докторанта

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Теория и методика на физическото възпитание и спорт“ към Педагогически факултет при Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, съгласно Решение на Факултетния съвет на Педагогически факултет по протокол №5 / 06.12.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД-21-2093 / 13.12.2022 г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от докторанта комплект материали е в съответствие с Чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет и включва всички изискуеми документи. Всички изисквания по Закона за развитие на академичния състав в Р. България са спазени.

Георги Кабаков е роден на 22 февруари 1986 г. в гр. Пловдив. През 2000 г. завършва основното си образование в ОУ „Димитър Талев“ – гр. Пловдив, а през 2005 г. и средното си в „Професионална гимназия по хранителна техника и технологии“ – гр. Пловдив. През 2010 г. завършва бакалавърска степен в Европейски колеж по икономика и управление – гр. Пловдив с професионална квалификация „Мениджър“. През 2018 г. в Пловдивски университет „П. Хилендарски“ завършва втора бакалавърска степен с професионална квалификация „Педагогика на физическото възпитание“. През 2019 г. отново в Пловдивския университет завършва магистърска степен „Спорт в училище“. От октомври 2020 г. е докторант към катедра „Теория и методика на

физическото възпитание и спорт“ към Педагогически факултет при Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, а от септември 2021 г. е назначен като асистент към същата катедра. От 2001 г. е футболен съдия, а от 2013 г. е в ранглистата на международните ръководещи съдии на Р. България. Към момента е най-котирания и авторитетен наш футболен съдия, както в българското първенство, така и на международната сцена.

II. Актуалност на тематиката

Съдийството във футбола е изключително актуален проблем в теоретично и практическо отношение. С непрекъснатото развитие и усъвършенстване на футболната игра все повече се повишава неговата роля. То е основен фактор не само за правилното протичане на играта и за регулирането на взаимоотношенията между играчите, но и за нейното качествено стимулиране. Затова съдийството е обект на изключително голямо внимание сред световната спортна общественост. Футболното съдийство е област, придобила стратегическо значение в политиката на ФИФА, УЕФА и всички национални футболни федерации, техни членки.

Усъвършенстването на теорията и методиката на футболната игра има важна роля за развитието на футболното съдийство. Ето защо оптимизирането на средствата, методите и формите на обучение, усъвършенстването, контролът и управлението на тренировъчната и спортно-съдийската дейност на футболните съдии са от особено значение за положителни очаквания в бъдеще. Поради всичко това считам, че разглежданата тематика е изключително актуална, както в научно, така и в научно-приложно значение, имайки предвид и, че това е едва втората по рода си дисертация в нашата страна, разглеждаща изключително сложната тематика „футболно съдийство“.

III. Познаване на проблема

С натрупания над два десетгодишен опит в областта на футболното съдийство Георги Кабаков познава отлично състоянието на проблема. Авторът творчески е изследвал публикациите по темата. Проучването на състоянието на проблема е извършено компетентно и в необходимия научен стил. За подготовката на теоретичната част на дисертацията са използвани 251 източника, от които 163 на кирилица, 72 на латиница и 16 интернет сайта.

IV. Методика на изследването

Авторът е описал предмета и обекта на своето изследване, а приложените изследователски методи дават възможност за обективен анализ към постигането на целта и задачите на труда. Подробно е описана организацията на изследването и

тестовете за спортнопедагогически контрол. Избраната методика на изследване включва:

1. Проучване, анализ и обобщаване на литературни източници;
2. Анкета;
3. Методи за измерване и оценка на физическото развитие – тегло и ВМІ;
4. Педагогическо наблюдение;
5. Педагогическо тестиране за физическа дееспособност:
  - 5.1. Тест за взривна сила;
  - 5.2. Тест за дълбочина на наклона;
  - 5.3. ФИФА фитнес тест;
  - 5.4. Сингъл-дабъл-сингъл тест;
6. Психически тестове:
  - 6.1. Тест за самочувствие, активност и настроение (САН тест);
  - 6.2. Тест за ситуативна психическа готовност (СПГ тест);
  - 6.3. Тест за коректурна проба;
  - 6.4. Тест за възприятие за протичане на време.

V. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 175 страници, от които 135 основен текст, съдържащ 45 таблици и 97 фигури, 9 страници използвана литература, както и 31 страници приложения. В структурно отношение трудът е построен правилно, като включва увод, три основни глави, изводи и препоръки оформени като четвърта глава, декларация за оригиналност, библиография и приложения. Като структура, обем и последователност на изложението предложеният дисертационен труд отговаря на основните изисквания за такъв род разработки.

В глава първа в обем от 49 страници, авторът последователно ни запознава с историята и произхода на футболната игра, историята и етапите в развитието на футболното съдийство, психическата, физическата и психофизическата подготовка на футболния съдия. Тук отлично впечатление прави творческото изследване на публикациите по темата от Георги Кабаков.

Във втора глава, в своята логична последователност в обем от 15 страници е представена хипотезата – кратка, ясна и добре построена, която формира концепцията на дисертационния труд. Следва целта и произтичащите шест основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторанта. Авторът е описал предмета, обекта, методиката и организацията на своето изследване.

В структурно отношение, разработването на глава втора е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд. Най-общо положителните моменти за написаното в тази глава се отнасят до ясно изградената методологическа постановка на изследването, подходящата и многостранна методика на изследване. Много добро впечатление в тази глава прави последователността в която е представена организацията и реализацията на експеримента и точно подбраните и описани подробно тестове за контрол и оценка на постигнатите резултати. Докторанта решава поставените задачи за постигне на набелязаната цел на изследването, чрез добре подбрана методологическа база и използваните технически средства и методи за събиране на емпиричните данни.

Трета глава, „Резултати и анализ на получените резултати“ е разработена на много добро научно ниво. В тази част от дисертацията, която е в обем от 66 страници се анализират резултатите от анкетното проучване със 92-ма футболни съдии. Представени са последователно резултатите и анализа на показателите за установяване на физическото развитие, резултатите от изследването на физическата дееспособност, психическите качества, комбинирания видеотест и психофизическата дееспособност на футболните съдии от експерименталната и контролна групи. На базата на статистическата обработка е извършено акуратно тълкуване на обективните показатели от проведените тестирания. Съществен принос за практиката е проведения корелационен анализ на резултатите, определящ корелационните зависимости между показателите на физическите качества на експерименталната група в края на изследвания период. Резултатите от проведените тестирания недвусмислено показват, че експерименталните тренировъчни модели за физическа, психическа и психофизическа подготовка в годишния цикъл повишават ефективността на тренировъчната работа в експерименталната група.

Съществен принос за практиката са представените в приложенията тренировъчен модел за физическа подготовка през различните периоди на спортносъстезателната година, модел за психическа подготовка преди, по време и след ръководене на футболните срещи, както и модел за психофизическа подготовка на футболните съдии.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в тази част на дисертацията ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Обогатена е теорията за психофизическата подготовка на футболните съдии.

2. Създадени и експериментирани са рационални тренировъчни модели за физическа, психическа и психофизическа подготовка в годишния цикъл по съдържание и структура.
3. Използвана е подходяща тестова батерия с висока информативност и комплексно оценяване в трите сфери на съдийската подготовка. Обективните резултати, както и статистическият анализ са доказали ефективността на приложените модели.
4. Създадените модели, проведеният експеримент и получените в него резултати, биха били отправна точка за футболните съдии във връзка с планирането на тяхната целогодишна подготовка.

VI. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът има четири публикации, свързани с дисертационния труд. Три от тях са самостоятелни, а една е в съавторство. В публикациите, авторът посочва модерните тенденции в изграждането на футболния съдия. Представя психическата и физическата подготовка на футболния съдия, като основни компоненти в цялостната подготовка на футболните съдии, както и основните изисквания към дейността на видео асистент съдиите. Представените публикации напълно отразяват научните търсения по темата. С авторът нямаме общи публикации.

VII. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата е изготвен според изискванията за такъв род разработки и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

VIII. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

С оглед на това, че по-голямата част от футболните съдии в нашата страна планират и организират подготовката си сами, предлагам на докторанта създадените и експериментирани от него тренировъчни модели за физическа, психическа и психофизическа подготовка да бъдат оформени в „Помагало за подготовка на футболния съдия“, което би било особено полезно при провеждането на тяхната цялостна подготовка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Георги Кабаков в цялостната си повече от 20 годишна футболно-съдийска, педагогическа и научна дейност е показал всеотдайност, трудолюбие и професионални компетенции да работи съобразно съвременните образователни тенденции.

Георги Кабаков е уважаван преподавател в Пловдивски университет. Личните ми положителни оценки за докторанта като научен работник се допълват и от съдийската и инструкторската му дейност при работата с млади футболни съдии. Тези

позиции му позволяват да разполага не само с подробна информация и цялостен поглед върху състоянието на съдийството в Европа и света, а така също и на съдиите в професионалния и аматьорски футбол в нашата страна, вкл. планирането, управлението и контрола на спортната подготовка и възможност за пряко участие в организационно-управленските процеси. Всичко това е дало възможност на докторантът да направи своя избор за изследване.

Въз основа на гореизложеното и отчитайки личностните качества на авторът считам, че дисертационният труд на тема: „Оптимизиране на психофизическата подготовка на футболния съдия” е разработен на необходимото научно ниво и е с висока теоретична и приложна стойност.

Направеният задълбочен анализ на ефектът от създадените експериментирани тренировъчни модели за физическа, психическа и психофизическа подготовка в годишния цикъл на футболните съдии, проведенният експеримент и получените в него резултати, обогатяващи оптимизирането процеса на подготовка на футболните съдии и повишаването на професионалната компетентност на спортно-педагогическите кадри, работещи в сферата на футболното съдийство, както и актуалността на избора за изследване проблем ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури при Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ да присъдят на **Георги Николов Кабаков** образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., докторска програма „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“.

15. 01. 2022 г.
гр. София

Изготвил становището:

/проф. Георги Игнатов, д-р/